

Det kommunala uppdraget

lena.svensson@skl.se
magnus.ljung@skl.se

Betydelse för säljverksamhet

- Verksamhet som ligger inom ramen för den kommunala kompetensen kan inte förbjudas (prop 2008/09:231 sid 38-39)
- Vid prövningen av om ett förfarande i en verksamhet är försvarbart från allmän synpunkt ska särskilt beaktas om förfarandet strider mot en lag, exempelvis kommunallagen (prop 2008/09:231 sid 58)
- Slutsats: den kommunala kompetensen har stor betydelse för prövningen

Grundläggande uppgift för kommuner och landsting

Utveckla och upprätthålla ett väl fungerande lokalsamhälle

Tillhandahålla allmännyttiga tjänster –
obligatoriska och frivilliga områden

Effektivt resursutnyttjande

Kommunal kompetens

KL 2 kap 1 §

- allmänt intresse
- området
- medlemmarna

Lag (2009:47) om vissa kommunala befogenheter

(bl.a. servicetjänster åt äldre, näringsverksamhet i syfte att ge funktionshindrade anställning, kollektivtrafik och uthyrning av lokaler till företag)

Speciallagstiftning: exempelvis landstingens hälso- och sjukvård och kommunernas förskola och äldreomsorg

Kommunallagen

- Särskilt om näringsverksamhet m.m

Får driva näringsverksamhet, om den drivs utan vinstsyfte och går ut på att tillhandahålla allmännyttiga anläggningar eller tjänster åt medlemmarna i kommunen eller landstinget (KL 2 kap 7 §).

- Bl.a. bostadsföretag, el- gas- och värme, avfallshantering, fritids- och nöjesanläggningar, campingplatser
- Kommuner får inte syssla med det som hör till det egentliga näringslivet, exempelvis detaljhandel, bank och tillverkningsindustri

Kommuner får som huvudregel inte ta ut högre avgifter än som svarar mot kostnaderna för tjänsterna (KL 8 kap 3 c §)

Anknytningskompetens

Verksamhet som annars skulle vara otillåten kan vara tillåten eftersom den har en sådan anknytning till befintlig och erkänd kommunal verksamhet, att det skulle te sig opraktiskt eller verklighetsfrämmande att inte tillåta den

- stuveriverksamhet i kommunägda hamnar,
- förädling och försäljning från kommunägda grustag,
- kommersiell smårörelse i anslutning till anläggningar; exempelvis kiosk eller café på sjukhus och i idrottsanläggningar

Överskotts försäljning

Landstingsägt tvättereri fick för att undvika onödig kapitalförstöring under en övergångsperiod och vid tillfällig överkapacitet i mindre omfattning konkurrera på den allmänna marknaden

Tänk på (I):

- Bra relation till näringslivet genom dialog är värdefullt
- Inventera all verksamhet och kontrollera att den såvitt kan bedömas är kommunalt kompetens-enlig
- Gränserna för den kommunala kompetensen har inte ändrats
- Att det finns privata aktörer som tillhandahåller samma tjänster förändrar som huvudregel inte vilken verksamhet kommun/landsting får bedriva

Tänk på (II):

- Konfliktlösningsregeln är framåtriktad – det finns tid att arbeta med frågan strukturerat
- Beräkningen av självkostnaden för verksamheten (se SKL:s skrift Självkostnads kalkylering vid konkurrensutsättning och införande av valfrihetssystem)